

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Agrarna politika

Vsaka politika, tudi agrarna, je boj — boj za uveljavljanje raznih načel in interesov v družbi in v javnem življenju v občeh.

V človeški družbi se hoče človek uveljaviti kot posameznik, kot oseba. Človek je živ organizem, ki hoče živeti. To je železen naraven zakon za vsako živo bitje. Živeti pa ne more, če ni telesno in duševno dovolj močan; slabiči v borbi za življenje poginejo. To opazujemo v naravi lahko vsak dan: krepak in močan plevel uduši vedno tudi najplemenitejšo, a šibko rastlino.

Svojo borbo za življenje si hoče človek olajšati z združevanjem, po spoznanju: v slogi je moč. Združujejo pa se navadno ljudje, ki imajo kakšne skupne materialne ali pa duševne interese. Tako se združujejo ljudje iste krvi in istega jezika v rodove, v plemena, v narode. Združujejo se ljudje iste vere v verske skupine. In kakor se človek-poeidinec bori za svoje lastno uveljavljanje v družbi, tako se bore tudi rodovi, plemena in narodi za svoj obstoj in za uveljavljanje svojih želja in teženj in prav isto delajo tudi verske skupine. O teh borbah nam priča vsa dosedanja nam znana zgodovina.

Za vsemi temi boji za »načela« in za uveljavljanje duševnih skupnosti pa se vedno skriva večasih vidneje, večasih pa skoro nevidno gospodarski boj. Človek hoče predvsem živeti, mora jesti, hoče biti zavarovan proti vsemu, hoče živeti na varnem. Zato se ljudje zlasti danes ne družijo več samo po duhovnih »načelih«, ampak mnogo bolj po gospodarskih vidikih: reveži se družijo v močne, organizirane skupine, da si pribore svoj življenjski obstanek, bogati ljudje se družijo v organizirane skupine v obrambo svojih pravic ali pa namišljenih pravic. Prav tako se družijo posamezni poklici in stanovi za svoje uveljavljanje v veliki organizaciji človeške družbe.

Uveljaviti pa se more vsako združenje samo takrat, če si zna priboriti potrebno moč, bodisi vsled svojega števila ali pa po svoji pomembnosti. Brez moči ni nič! Do potrebne moči pa pridemo samo s slogom in z disciplino.

Če pogledamo torej dandanes nekoliko okoli sebe, vidimo, kako delujejo razna verska združenja, da pridejo do moči; vidimo razne narodnosti, vidimo najrazličnejše gospodarske skupine in stanovske organizacije, kako se med seboj prerivajo in odrivajo, se medsebojno podpirajo ali pa grizejo — samo kmetijske stanovske organizacije ne vidimo skoro nikjer!

Kmet se bori kot vernik za interese svojega verskega združenja; bori se za interese svojega naroda — prav redkokdaj pa se bori v smotreni, organizirani borbi za svoje stanovske, kmetijske koristi.

Posledice kmetijske razcepljenosti so vidne na vseh koncih in krajih. Iz borbe za boljši ali slabši gospodarski položaj posameznih gospodarsko združenih skupin sledi n. pr. tarifna politika držav; iz te borbe sledi vsa carinska politika, sledi vsa »socialna« politika, vsa davčna

politika itd. Vse to so zadeve, ki silno globoko posegajo v gospodarsko življenje kmetov, urejajo pa se vse te zadeve navadno brez kmetov in tudi proti kmetom, ker kmetje skoro nikjer ne nastopajo v javnem življenju kot enotna, organizirana skupina, ampak služijo navadno samo kot pripraga drugim skupinam (verskim, narodnim itd.).

To se pravi z drugimi besedami: Kmetje in njihovi »prijatelji« se vsaj pri nas še prav nič

ne zavedajo velikega pomena agrarne politike! Brigajo se pač za versko, brigajo se za narodno in brigajo se sploh za vsako politiko, samo za tisto ne, ki jih edina more rešiti: za dobro agrarno politiko.

Agrarna politika ni samo skrb za gnojenje polja ali pa skrb za »podpore«, ampak je mnogo, mnogo več! Agrarna politika obsega vsa politiko vobče in njena glavna zahteva je, da se uravna vse javno življenje, zlasti v državah, kjer imajo kmetje večino, po kmetijskih interesih in v kmetijsko korist!

Savinjska dolina mogočno izpoveduje kmetijsko misel

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Sv. Juriju ob Taboru je priredilo veliko konjsko dirko pod pokroviteljstvom g. ministra Ivana Pucelja — Kmetijsko-mladinsko zborovanje — Tisoči in tisoči kmetijskega naroda

Krasno vreme je v nedeljo, dne 23. t. m. omogočilo že enkrat preloženo konjsko dirko in kmetijsko-mladinsko zborovanje Društva kmetijskih fantov in deklet v Sv. Juriju ob Taboru, ki se je vršila pod pokroviteljstvom ministra n. r. g. Ivana Pucelja v Kaplji ob glavni cesti, na travniku tov. Apata.

Pred 2. uro popoldne se je zbralo mnogo tovarišev v zelenih srajcah, tovarišic v krojih in drugega naroda k sprejemu pokrovitelja prireditve in ob zvokih godbe tovariškega Društva k. f. i. d. iz Rečice ob Savinji. Prva je izrekla dobrodošlico gospodu ministru mala deklica z ljubko deklamacijo Albrehtove »Pesmi kmetijske mladine« ter mu izročila lep šopek cvetja, nakar ga je v imenu društva pozdravil predsednik tov. Ivan Oevirk. Po pozdravih župana tov. Žilnika Alojza, zastopnika gasilske čete tov. Drče in šol. upravitelja g. Stiličaja, se je g. minister iskreno zahvalil za tako prisrčen sprejem, nakar je pevski odsek društva učinkovito in dovršeno pod vodstvom učitelja tov. E. Rössnerja zapel kmetijsko mladinsko himno »Zeleni prapor«. Nato pa se je mimo slavolokov in mlajev ob veselem vriskanju in streljanju topičev in mladostno razigranem prepevanju ter ob zvokih godbe, s konjeniki, kolesarji, malimi kosci in grabljicami, zveznim praporom, kosci, grabljicami, okrašenimi vozovi itd. razvila impozantna povorka do tekmovališča, kjer je bila zbrana nepregledna množica kmetijskih ljudi iz vse Savinjske doline.

Kmetijsko mladinsko zborovanje je otvoril neumorni predsednik D. k. f. i. d. tov. Ivan Oevirk ter pozdravil vse goste, kmetijsko mladino in številne navzočne, nakar je burno pozdravljen minister n. r. g. Ivan Pucelj govoril v glavnem takole:

Zborovanje

»Spoštovani gostje, dragi fantje in dekleta, očetje in matere!

8. in 9. t. m. je proslavila Zveza kmetijskih

fantov in deklet 10 letnico svojega obstoja in koristnega delovanja. Ta proslava je bila zasluženo kronana z nepričakovano sijajnim uspehom, toda ko so pred 10 leti ustanovljali prvo Društvo kmetijskih fantov in deklet, ni bilo tako rožnato, ker so povsod naleteli na gluha ušesa in na zasmehovanje, češ, kaj pa je treba kmetu organizacij. Po 10 letnem organizatornem delu med kmetijsko mladino pa se je pokazalo, da mora biti tudi ona organizirana, ako hoče dočakati in se v društvi usposobiti za ustvarjanje boljših in lepših časov.

Zmagoslavje mladine

Ob tej desetletnici smo praznovali pravo zmagoslavje. Na desetletnico zvedne kmetijske mladine se je disciplinirano zbralo pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra k proslavi svoje mogočne organizacije. Kaj je lepšega, kot to, da je sam vladar dal slovenski kmetijski mladini vse priznanje? Ljudje so spraševali: kaj to pomeni?! Zmagala si kmetijska mladina, ker si pokazala, da se usposablja za sodelovanje za dobro vsega naroda, za dobro svoje grude in za svoj lastni blagor! Mladina, zdrava, nepokvarjena, kmetijska mladina bo imela svoj zaslužen vpliv, ker je za to poklicana. In zato je potrebno, da jo mi starejši podpiramo. — Jaz sem v javnem življenju že 36 let. Že kot mlad fant sem se javno udeleževal, tudi kjer je bilo največ težav, največ borbe in obrekovanja. Pa povem: povojno življenje je vsepovsod v celem svetu zašlo na stranpota. Zakaj? V glavnem zato, ker je vojna pokvarila moralo. Iz tega izvira vse današnje gorje. To se ne bo popravilo samo od sebe. Tudi ne z zakoni, vladinimi odredbami, sklepi in predpisi. Ne! Le človeštvo samo more ustvariti boljše življenjske pogoje, lepše čase in to le ob sodelovanju nas vseh, prav vseh. Kdo bo prinesel človeštvu zdravilo, kdo nosi ta ček? Prijatelji moji: zakopan je v zemlji, v naši grudi. Kmet, kmetijska vas je edina povsem zdrava; samo kmetijska poštenost in

morala je še nepokvarjena, neokužena. Ker pričakujemo to torej v največji meri od kmeta, se mora ta stan organizirati, posebno pa kmetijska mladina. Zato je treba kmetijsko-mladinskemu pokretu nuditi vso moralno in gmotno pomoč, če vzgaja svoje člane tako, kot ste si postavili svoj program. Mladina je misijonar in apostol nove dobe. Če se bo v tem znamenju vzgajala, potem lahko mirno gledamo v bodočnost. Ako drugje iščemo leka, ne bo nič. Zato povsod podpirajmo in priporočajmo organizacijo Društev kmetijskih fantov in deklet! (Viharno odobravanje!)

»Novi pokreti« in »nove vere«

Pričakujete tudi, da bom povedal kaj o javnem življenju. Naj povem le to, da se zadnje čase porajajo sami novi »pokreti«, ki oznanjajo »nove vere«. V glavnem jih lahko razdelimo v 3 grupe: eni so, ki z brezuspešnim čakanjem ob strani ne bodo čakali starih pogubnih političnih časov. Drugi so, ki jih je sama kritika. Nič pozitivnega ne vidijo, temveč samo kritizirajo. S čakanjem za pločom in samo z zabavljanjem ne bodo nič doprinesli k izboljšanju težkih razmer, ki vladajo po vsem svetu. Vsaka stvar prenese poskušaje, javno življenje, kjer je prizadet ves narod, pa ne prenese ponesrečenih poskusov. Pa so še eni, ki se borijo samo za poštenje. Jaz pa pravim: poštenje je dolžnost vsakega posameznika in ni nikaka zasluga. Kdor se samo udarja po prsih: jaz sem edino pošten, o njem si boste takoj kaj mislili. In že sama njihova »borba za poštenje« ni poštena.

Edino prava pot

Zato končam: kdor je pošten, naj dela na to, da se razprtije nehajo, da bo slovenska vas vstala in z njo cel narod. Ta ideja je zasidrana zlasti v Društvih kmetijskih fantov in deklet in ta pot je edina prava do zarje lepših, boljših časov.

Pozdravljeni!

Po gromovitem odobravanju je spregovoril predsednik Zveze tov. Ivan Kronovšek, ki je med drugim dejal:

»Dragi tovariši, tovarišice in prijatelji!

Kmetijski ljudje imamo različne vesele dogodke: svatbe, birme, žegnanja, v novejšem času pa tudi naše kmetijske praznike, ki niso samo praznik enega ali drugega, ampak nas vseh. Ves kmetijski narod, vsi skupaj se zberemo, pogovorimo in po trdem delu poveselimo.

Časi se spreminjajo, zato moramo časom tudi slediti. V težkih časih pa moramo zlasti vse opustiti, kar nas je nekdanj razdvajalo in ločilo v tabore.

Na Dunaju so v časih »presvitlega cesarja«

brihtni ljudje pogruntali: da bomo Slovence laže vladali, jih je treba spraviti v laše. In napravili so ene za klerikalce, druge za liberalce. Vedeli so, da bo laže vladati ljudem, ki so v razprtiji. Saj veste: tudi par »štatljivih« konj, od katerih vleče vsak na svojo stran, ne pride daleč naprej. In tudi slovenski narod, ki je po večini kmetijski, bo napredoval samo, ako pusti ta stara slaba pota in složno, z delom in odločnostjo gre novi dobi nasproti.

Za složno delo!

Svetovna vojna nam je dala spoznanje, da moramo skupno delati. Kmetijska mladina sledi temu spoznanju. Z izobrazbo v Društvih kmetijskih fantov in deklet, s kmetijskim programom, zavednostjo in odločnostjo ter z dognanji svoje pameti ustvarjamo močno in zrelo kmetijsko grupo, ki je že tako popolno organizirana in dorasla našim časom, da mora sodelovati povsod. Včasih je bilo drugače: vsakemu, ki je lepo govoril, so ljudje ploskali, vse je bilo dobro. Danes pa organizirana kmetijska mladina misli s svojo glavo in kritično presoja vse pojave ter odločno pravi: to je slabo, to pa dobro. S starimi časi smo obračunali. Mi hočemo dobro drugim in sebi, hočemo priboriti kmetu in njegovemu delu odgovarjajočo slast in oblast! K temu pozitivnemu delu vabimo vso ostalo kmetijsko mladino, tudi neorganizirano, z geslom: usposobimo se za vsakršno sodelovanje kmetijske usode, kajti, kjer sami ne sodelujemo, nismo lastni gospodarji.

Tovariši in tovarišice: naš prapor zeleni se zmagovito vije po vsej Sloveniji! V vrste odločno, naš pokret zmaguje! Pozdravljeni!

Tudi tov. predsedniku Zveze je bil ob koncu govora prirejen spontan in navdušen aplavz.

Pričele so se konjske dirke. Kaj je lepšega, ko, če gledaš plemenite živali, ki so ti pri trdem kmetijskem delu v zvesto pomoč, kako tekmujejo za prvenstvo ob priganjanju in prigovarjanju kmetijskih fantov. Napeta in zanimiva so bila tekmovalanja. Rezultati so bili sledeči:

Jahači: lahki konji: I. mesto tov. Plaskan Franc, Matkova vas;

težki konji: I. mesto tov. Rojnik Jakob, Ponor; II. in III. mesto si delita tov. Kos Leopold in Terjav Ivan.

Vozači: lahka skupina: I. mesto tov. Pajnič Karl, Braslovče;

težka skupina: I. mesto tov. Strnad Franc, Ponor.

Ker so bile nagrade precej visoke, je bilo pričakovanje za razglasitev rezultatov povezano z vsem zanimanjem. Po dirkah se je na bližnjem lepo prirejenem veseličnem prostoru razvila prav prijetna kmetijska zabava.

Zadeva je prav tista kakor z obdelovalno zemljo: gozdovi pri nas niso bili razlašeni v korist veleposestnikom, tudi ne z namenom, da bi delali razni »strokovnjaki« z njimi svoje »znanstvene« poskuse, ampak so bili razlašeni zato, da dobe siromaki (agrarni interesi) od njih to, kar najbolj nujno potrebujejo: nekaj stelje, nekaj lesa za kurjavo, nekaj za potrebne stavbe itd.; pa tudi izkupiček za les, ki ga bo uprava prodala kot »trgovsko blago«, se mora obrniti v prid agrarnim interesentom in se ne sme, ali se vsaj ne bi smel porabiti v druge namene.

Za razumnega človeka so vse te stvari tako jasne kakor je jasno to, da bo treba tehnično tudi v razlaščenih gozdovih gospodariti po določbah gozdnega zakona. Nekaj čisto drugega kakor tehnična uprava, za katero že skrbe državni gozdarji po svoji uradni dolžnosti, je pa gospodarska uprava! To je tista uprava, ki odloča (oziroma bo odločala) o tem, kako, kedaj in po kakšni ceni naj se les proda, kdo naj dobi les za kurjavo in koliko in kdo naj bo deležen dobička! To vprašanje in ta — gospodarska — uprava pa je za agrarne interese, katerim je užitek od razlaščenih gozdov po zakonu zagotovljen, glavna stvar in zato imajo agrarni interesi v prvi vrsti pravico, da imajo v gospodarski upravi tako zastopstvo, ki bo delalo v njihovo korist!

Katastrofe v rudnikih

Preteklo soboto se je dogodila v Angliji v premogovniku Gresfordu strahovita nesreča, ki močno spominja na katastrofo, ki se je zgodila v ravno teh krajih l. 1930, in ki je zahtevala okoli 450 žrtev.

V Gresfordu je zasulo 450 rudarjev; rešilo se jih je okoli 200, vsi ostali pa so najbrže izgubljeni. V rovu je kamenje zasulo dohod, reševalna dela pa ovira tudi požar, ki je izbruhnil v rovu. Splošno sodijo, da premogovnika ne bo mogoče rešiti drugače kakor tako, da zasipajo vse dohode — s tem seveda bi bila usoda vseh rudarjev, ki so še v rovu, zapečateni...

Nesreča je hotela, da se je podalo pred nesrečo okoli 100 rudarjev več na delo, kakor po navadi. Ti so hoteli biti v nedeljo prosti, da bi mogli prisostvovati nogometni tekmi na nedeljo.

Druga nesreča

Druga katastrofa se je pripetila v rudniku »Ruda« pri Katovicah na Češkem, komaj 1 kilometer od nemške meje. Tam odvažajo odpadke na poseben kraj, kjer iščejo kose premoaga brezposelnih, da si zaslužijo vsaj nekaj. Ko pa je v soboto zopet peljal vlak odpadke na določeno mesto, se je nenadoma vnel premogovni prah v enem vagonu. Plamen je švignil na 20 metrov široko in do 30 metrov visoko. Posledice so bile pa strašne: Plamen je obšvignil okoli 50 brezposelnih in jih strahovito opek. Reveži, katerih obleka je bila tudi polna premogovnega prahu, so begali naokrog kakor žive baklje in klicali na pomoč. Klince so slišali skoro četrt ure daleč. Smrtno nevarno ranjenih je bilo okoli 30 rudarjev, ostali pa lažje.

Gospodarski svet Male antante

V ponedeljek so se zbrali v Beogradu zastopniki gospodarskega sveta Male antante, da se posvetujejo o še tesnejšem sodelovanju Češke, Jugoslavije in Rumunije. Letos je žetev na Češkem slaba in zato pričakujejo, da bodo Čehi kupovali potrebno žito in druge poljedelske proizvode v prvi vrsti pri nas in v Rumuniji.

Ko bi se vsi kmetje zavedali svoje ogromne gospodarske in politične moči, bi izdalali namesto tednika največji dnevnik.

Agrarna reforma — komu v korist?

Dolga in trnjeva je pot, ki jo ima za seboj agrarna reforma, zlasti pri nas v Sloveniji, in skoro nepremostljive so bile ovire, ki jih je bilo treba premagati, predno so naši agrarni interesi dosegli vsaj to, kar so dosegli. Mnogo njihovih upravičenih zahtev je ostalo sicer še na papirju in njihova izpolnitev mora biti pridržana pač poznejšim rodovom in ugodnejšim prilikam, zato pa morajo agrarni interesi in njihovi prijatelji tem budneje čuvati, da ohranijo vsaj to, kar so si po dolgem boju pošteno priborili.

Od dne, ko je naš vladar proglasil načelo, naj bo zemlja last tistega, ki jo obdeluje, pa do sedanje likvidacije agrarne reforme je preteklo precej let. V teku let pa ljudje radi na marsikaj pozabijo in zato je tudi glede agrarne reforme dobro, če pogledamo nekoliko nazaj, in si pokličemo v spomin, zakaj in komu v korist so to reformo sploh začeli.

Kakor povsod po svetu, tako je tudi v naši

državi pihal po vojni jako nevaren veter z vzhoda. Ljudje, ki so se vračali domov iz vojne, so hoteli predvsem živeti. Živež pa daje nam vsem zemlja; te pa so imeli eni dosti preveč, drugi pa premalo ali pa nič. Da se izogne država nevarnim poskusom, je morala oblast nekaj ukreniti v korist onih, ki niso imeli kruha in zato je bilo treba izvesti reformo o lastninski pravici do zemlje, da pridejo do svojega kruha tudi oni, ki ga niso imeli! Namen in pomen agrarne reforme torej ni bil v tem, da se veleposestva »reformirajo« tehnično, (da bi gospodarjem več donasala), ampak njen namen je bil, da pride tudi siromak do pravice vsaj nad onim kosom zemlje, ki ga potrebuje za svoj obstanek!

Posebno poglavje agrarne reforme pa tvorijo pri nas v Sloveniji gozdovi. Ti so sedaj v večjem ali manjšem obsegu razlašeni. Podoba pa je, da so nekateri ljudje popolnoma pozabili na to (še bolj kakor pri obdelovalni zemlji), čemu in komu v korist so bili gozdovi razlašeni.

Kmetijski posvetovalni odbor

Na podlagi določb čl. 1, 3 in 4 uredbe o kmetijskem posvetovalnem odboru je kmetijski minister imenoval za člane kmetijskega posvetovalnega odbora:

Nešo Popovića, ekonomista iz Lisičja, srez skopeljski, Vardarska banovina; Martina Benića, posestnika iz Gornjega Vilaja, srez Derventa, Vrbaska banovina; Franjo Goričana, poljedelca iz Višnje vasi pri Vojniku, srez Celje, Dravska banovina; Zigo Mahmuda, poljedelca iz Butimira, srez sarajevski, Drinska banovina; Djoko Dundjerskega, posestnika iz Novega Sada; Luko Mijuškovića, posestnika iz Mikšiča; Ljubomirja Jankovića, poljedelca iz Sp. Matijeveca, srez Niš, Moravska banovina; Stanka Ozanića iz Splita; Mato Cetin-Brajevića, ekonomista iz Grede, srez Sisak, Savska banovina; Vladimirja Arka, inženjer in predsednik centrale industrijskih korporacij iz Zagreba; Vojislava Djordjevića, inženjer agronomije in član upravnega odbora glavne zveze srbskih poljedelskih zadrug iz Beograda; Mihajla Djurića, trgovca in podpredsednika trgovske zbornice v Beogradu; dr. Tanasija Mitrovića, izrednega profesorja v Zemunu, dr. Nikola Ricofija, profesorja veterinarske fakultete v Zagrebu; in dr. Alojzija Tavčarja, rednega profesorja na kmetijsko-gozdarski fakulteti v Zagrebu.

Ropar Lindberghovega otroka

Svetovno znanemu letalcu Lindberghu, ki je prvi z letalom preletel Atlantsko morje iz Amerike v Evropo, so 1. marca l. 1932. ugrabili edinega sinčka neznani roparji in ubili. Policija je z veliko vneto iskala morilce, a zaman. Šele sedaj, po dolgih 30 mesecih so prijeli nekoga Nemca, Rikarda Hauptmanna, ki prebiva že 10 let v Ameriki, kot razbojnika. V kleti hiše, kjer je ta mož stanoval, na našli namreč 13.000 dolarjev v bankovcih, ki imajo iste številke kakor tisti bankovci, ki jih je Lindbergh dal nekemu odvetniku kot odkupnino za otroka, če bi ga roparji dali živega nazaj.

Velik pomen mlekarškega združništva

Ni tako na višku naše mlekarstvo, kakor bi si želeli. Veliko let bo treba še strokovno delovati, da dosežemo pri nas mlekarstvo združništvo, kakor ga imajo n. pr. na Češkem. Četudi torej to naše združništvo še ni popolno, vendar je neizmerno važnosti za našega kmeta. Pri tem se spomnim samo na besede uglednega posestnika iz Dovjega, ki mi je rekel: »Tako je, kakoršno je to naše združno mlekarjenje, pa kaj bi počeli, če bi še tega ne imeli! Ni mnogo dohodkov iz mleka, toda ti dohodki so dnevni in redni!«

Kako žalostne razmere vladajo tam, kjer ni združnega mlekarstva ali kamor je isto večji del samo na papirju in ne v praksi, nam predobro kaže slika v Savski banovini. Tamkaj se je veliko zborovalo in klicalo po osvoboditvi kmeta, žal pa je bil to samo prazen političen humbug, ki ni pustil za seboj prav nič koristnega za ondojnega kmeta. Velikanske izgube, ki jih je v povojnih letih utrpelo tamošnje združništvo in v zvezi s tem seveda naša javna blagajna, so dovolj jasen dokaz, da je treba kmeta vzgajati strokovno in res združno praktično in ne samo politično. Na Hrvaškem se danes kmet v mlekarškem pogledu tako izkoriščava, kakor nikjer na svetu. Cene mleku, ki so bile dosegle po znanem štrajku Din 1.—liter, so zopet padle na 50 par in celo nižje. Ne bi se oglašali iz naše strani, pustili bi, naj si Hrvatje uredijo svoje mlekarstvo združništvo, kakor si ga sami hočejo, toda tu je potreben naš glas, ker bodo sicer njihove sra-

motne prilike uničile tudi naše mlekarstvo združništvo! Zadnje čase prihaja na naš trg sir in maslo iz Savske banovine, ki je skoro že za polovico cenejši od našega. Ali naj mar tudi naš kmet da liter mleka za 50 par, da vzdrži hrvaško konkurenco? Ne, tega ne moremo dopustiti, da bi se naš kmet tako gospodarsko ponižal, saj bi bila s tem v živinorejskih krajih ubita njegova eksistencial! Vsa hrvaška javnost pa tudi ona v Beogradu, izvzemši dva mala lističa v Zagrebu, je obsodila početje hrvaških mlekar. Posebnega duška so dali pri tem še Zagrebčani, ker če tudi se plačuje kmetu komaj 50 par za liter mleka, ga oni v Zagrebu plačajo 2—3 Din liter. Tako razmerje je nezdravo in zato mislim, da bo potrpljenje hrvaškega kmeta kmalu minilo. Tu mora nastopiti vlada, ki naj maksimira ceno mleka. Za vse je trga dovolj, ker mleka nimamo ravno preveč, zato pa naj se v Savski banovini pospeši organizacija mlekarškega združništva, da bo tudi tamošnji kmet skoro postal svoboden, kakor je naš kmet v tem pogledu tako, da bo sam določal ceno mleku in mlečnim produktom!

Pavlica.

Bolgari o Slovencih

V najnovejšem času so prihajala iz Bolgarije v Jugoslavijo in tudi v Slovenijo različna združenja, n. pr. inženjerjev, trgovcev itd., kar je znatno pripomoglo k medsebojnemu razumeva-

Kakor blesk večnega snega na planinah —

Vsa nesnaga izgine iz perila, če ravnate z njim po Schichtovi metodi. Čez noč, ko se perilo z Žensko hvalo namaka, se nesnaga odmoči — drugi dan pa čisto izgine, ko ga operete s Schichtovim terpentinovim milom.

zjutraj

To je vse delo, če perete po

SCHICHTOVI METODI

ST. D. 5-34

nju in spoznavanju. Tudi več slovenskih društev je letos potovalo v Bolgarijo.

Plod tega medsebojnega zblizevanja so članki, ki jih objavljajo bolgarski časopisi o Slovencih. Naj objavimo izveček le iz enega članka, ki se tiče slovenskih kmetov in slovenske vasi; objavil ga je dnevnik »Zora«.

»Zora« piše: »Pravo zadovoljstvo je iti ob prazničnem dnevu skozi slovensko vas. Poljana so kakor parki, pokrajine so obkrožene z blagimi gozdovi. Dvorišča so čista, okna polna cvetja... Kmetovalci, pol meščansko oblečeni, sede pred hišami — z listi v rokah. Kakor znano, Slovenija nima nepismenih ljudi. V ostalem slovenski kmetovalec dela zelo mnogo. Priroda mu je dala krasne, vendar pa neplodne planine. Prelitega je bilo mnogo znoja, debeli žulji so zrastle na dlaneh mnogih kmečkih pokolenj, preden je bila divja priroda ukročena. Le s trdo borbo je slovenski kmetovalec dosegel kulturno višino, ki je zavidanja vredna.«

On koprni za knjigo in časnikom. Mnogo čita. Toda ne samo dnevnikov in tednikov, marveč naroča tudi knjige. Za 20 Din letno lahko dobi od raznih književnih zadrug po štiri ali pet knjig nabožne vsebine, pa tudi romane. Fantastično se skoraj zdi, kako mnogo se čita po mestih in vaseh Slovenije. Samo knjižne družbe tiskajo letno več kakor 500.000 knjig. Čita meščan, čita kmetovalec, čita delavec... V Ljubljani najdete mnogo natakarejev, ki vas presenetijo s poznavanjem literature. Ni pretirano, ako navedem, da v Ljubljani branjeveke po prodaji zelenjave gredo kupovat knjige...«

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Kmetska mladina

Ob priliki 10. rednega občnega zbora Zveze kmetskih fantov in deklet v Ljubljani, dne 8. septembra 1934, je organizatorna komisija, ki je zasedala pod vodstvom načelnika org. odseka in preds. Zveze tov. Ivana Kronovška, predlagala resolucijo štirinajstih predlogov, ki jo je občni zbor Zveze dne 9. septembra enoglasno sprejel.

>V cilju, da kmetsko mladinski pokret zajame v svoje postojanke — Društva kmetskih fantov in deklet slednje vas, je potrebnost povesiti v organizaciji novih društev, kakor tudi delovanju obstoječih vso pažnjo v pogledu kvalitete organizacije in značaja doslednega kmetskega odločevanja v njej, vsled česar predlagamo sledečo

resolucijo:

1. Radi garancije, da bo vsako novoustanovljeno Društvo kmetskih fantov in deklet življeja zmožno, mora biti izvršena ustanovitev v vsakem primeru v sporazumu med Zvezo in njenim pododborom, v katerega okolišju se društvo ustanavlja.

2. Občni zbor naj pooblasti bodoči odbor, da ta določi točnejši teritorialni in delovni obseg posameznih pododborov, da ukrene vse potrebno, da postanejo juridične osebe v okviru in podrejenosti Zveze. Zveza naj priredi za pododbore pravila (slična zvezinim) v tem smislu, da so pododbori sestavni deli Zveze.

3. Predsedniki vseh odborov naj se po možnosti po vabilu zvezinega predsednika sestanejo vsako leto najmanj štirikrat, da dajo radi enotnega delovanja izvršilnemu odboru Zveze potrebne direktive.

4. Občni zbor naj pooblasti bodoči odbor, da vnese v pravila: »Da želi Zveza kmetskih fantov in deklet v Ljubljani s svojimi pododbori in društvi delovati v skladu s Kr. barsko upravo pri pospeševalnih akcijah kmetijstva in vsega gospodarskega napredka.«

5. Zveza izraža ponovno svojo pripravljenost za sodelovanje s Sokolom in zlasti s kmetskimi sokolskimi četami.

6. Zveza naj podpira in posreduje, da se pri vsakem pododboru osnuje stalno tajništvo, ki naj radi povezanosti društev v pododboru posluje vsaj en dan v tednu, ako že ni mogoče dobiti stalnega tajnika.

7. Vse priglasence za zvezine in druge tečaje v Ljubljani mora odobriti pripadajoči pododbor, na katerega se naj v bodoče vlagajo prošnje za sprejem.

8. Občni zbor naj sklone, da se ponovno povežejo vsa tovariška društva, da je vsako prireditve izvršiti pod polno odgovornostjo za moralni in materialni uspeh prireditve, ker od tega zavisi dober ugled tako prirejajočega društva, kakor tudi Zveze same. Posamezne pododbore naj pooblasti, da zamorejo zahtevati od včlanjenih društev ob priliki prireditve točen obračun s prilogami.

9. Organizacijski odsek naj v bodočem letu sestavi pravilnik, ki naj določa vse potankosti društvenega poslovanja in organizacije odsekov, uniformiranja in določitev emblemov za posamezne odseke. Kot društveni krog za člane se zaenkrat določa zelena srajca in kravata. Omenjeni pravilnik naj določa tudi obliko zastavic za kolešarje, konjenike itd.

10. Občni zbor naj da pododborom pravico in dolžnost, da tudi oni pobirajo od včlanjenih društev letno članarino, kakor tudi določne procente od čistega dobička društvenih prireditve, kar (je uporabiti v pododborove tečaje, za potni-

ne delegatov in predavateljev ter za poslovanje pododborov sploh.

11. Občni zbor naj sklone, da morajo zvezini pododbori ev. s sodelovanjem Zveze prirediti letno najmanj po en dvodnevni prosvetno-org. tečaj.

12. Občni zbor naj sklone, da mora zvezin org. odsek tudi v bodoče prirediti vsako leto najmanj po en prosvetno-organizatorični tečaj za fante in enega za dekleta.

13. Datume za posamezne društvene prireditve morajo v svojem okolišju brezpogojno dovoljevati in regulirati pododbori. Po možnosti naj se predvidi na občnem zboru pododborov terminski načrt, ki ga je ob sporazumu z vsemi njegovimi društvi objaviti in sporočiti Zvezi.

14. Občni zbor naj sklone, da društva ne smejo prirejati samo veselice brez kakega kulturnega ali diletantskega programa.

Najdeno in zamenjano! Ob priliki Tabora kmetske mladine je bilo v garderobi zamenjano več predmetov, klobuki itd. V šotoru je pozabila neka tovarišica plašč, katerega dobi pri Zvezi. Vse tovariše in tovarišice, ki so kakšno stvar pomotoma zamenjali prosimo, da nas obvestijo, ker nekateri trpe škodo. Vsi bodo dobili zamenjane predmete pri nas. — Zveza.

Dopisi

*

Radohova vas na Dol. V sredo dne 12. sept. t. l. je progovni obhodnik rano v jutru (okrog 3 ure) našel na železniški progi dobrih 100 metrov od prehoda drž. ceste, moško truplo z odrezano glavo. — Strašno novico je takoj javil postajnemu načelniku v Radohovi vasi, le-ta pa je obvestil o dogodku orožništvo v Št. Vidu in tudi železniško direkcijo v Ljubljani. — Ob 9. uri dopoldne napovedana komisija je izostala in županstvo v Št. Vidu je preskrbelo krsto, v katero so nesrečneža položili in odpeljali v mrtvašnico v Št. Vid. Pri mrtvecu se niso našli nikaki dokumenti niti pare denarja, razen 3 žepnih robcev z monogramom R. P. — Oblečen je bil v črni, še čedni obleki, v nizkih z lakom obrobljenih čevljih, brez klobuka, na rokav, ki jih je pod telesom krčevito stiskal, je bilo opaziti, da je bil pokojnik delavec, v starosti od 26—30 let, precej visoke postave, z rjavimi, na prečo počesanimi lasmi.

Splošna sodba je bila, da se je nesrečnik prostovoljno vrgel pod vlak in tam žalostno končal.

V protislovju z tem pa je izjava g. Klemenčiča, gostilničarja v Radohovi vasi, ki pravi, da je na večer dogodka videl eno uro po zadnjem vlaku na kraju nesreče luč, kar pravi tudi kretnik in neka žena iz okolice.

Dalje izpoveduje tudi železniški delavec, ki hodi dnevno v Ljubljano na delo, da zvečer ko je šel z zadnjega vlaka ob progi, ni opazil trupla.

Neznanca so še-le v petek okrog 6. ure zvečer v Št. Vidu pokopali kakor kako domačo žival, nad čemer se je vsa okolica po pravici zgražala.

Prevladuje sedaj mnenje, da je bil nesrečnik od nekoga umorjen, ter položen na železniški tir, kar v prvem pogledu izgleda kot samomor.

Zadeva je vsekakor kočljiva in gotovo bi se moralo o neznanem mrtvecu vsaj poizvedeti, kdo je in od kod.

Proslava 15letnice osvoboditve Prekmurja — preložena

Iz Dolnje Lendave poročajo, da je namerala proslava v dne 22. in 23. t. m. v Dolnji Lendavi zaradi zelo razširjene epidemije griže v Prekmurju prepovedana. Ker je premalo časa, obvešča odbor po tej poti vse osebno vabljene goste in vso javnost o tej prepovedi. Kdaj se bo proslava vršila, bomo naknadno sporočili. Ko-

likor vemo, je zaenkrat proslava preložena za tri tedne. Verjetno pa jo bo mogoče izvesti šele prihodnjo pomlad. V ostalem bomo naknadne sklepe prireditvenega odbora še objavili. Griža je vprav zadnje dni začela precej razsajati, storjeno pa je od strani upravnih in zdravstvenih oblastev vse, da se epidemija čim bolj omeji in čim prej zatré.

Podkrimje. Dne 10. septembra t. l. se je vršil na Igu ob priliki premovanja konj po iniciativi priznanega konjereja Modica Jakoba ustanovni občni zbor Podružnice konjerejskega društva. Pred razdelitvijo premij nagrajenim konjerejem je otvoril občni zbor g. podpredsednik Josip Turk. Orisal je v kratkih besedah pomen društva, nakar je podal še nekaj pojasnil. G. upravnik žrebčarne dr. Franjo Veble je predaval o vršechi se selekciji, ki bo imela za posledico, da se bodo današnje podružnice pretvorile v selekcijska društva. Nato je prebral in obrazložil navzočni tajnik g. Janko Grivec pravila društva. Z vzklikom je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik: Modic Jakob, predsednik občine Tomišelj; tajnik: Grbec Ivan, pos. na Igu; blagajnik: Furlan Martin iz Vrbljenj; za odbornike pa gg. Susman Ivan — Strahomer, Župec Jože — Iška Loka, Poršin Jože — Tomišelj, Uršič Franc — Matena, Šerjak Anton — Blato; namestnika: Rus Anton — Brezovica, Rakovec Štefan — Brezovica; pregledovalca računov: Šteblaj Alojz — Ig, Ogrin Ivan Laverca. Ker je konjereja v tukajšnjih vaseh že itak precej dobro razvita, je upati, da bo novoustanovljena Podružnica konjerejskega društva pripomogla k še večjim uspehom pravilne konjereje in s tem bodo tudi sčasoma naši konji pridobili na svoji vrednosti. Šk. I.

Litija. V nedeljo 30. septembra in ponedeljek na semanju dan 1. oktobra bo v litijski šoli razstava sadja in kaktej. Za razstavo primerno blago naj se odda do petka 28. septembra v šolski pisarni.

Vse poverjenike Kmetijske Matice, ki še niso vrnili nabiralnih pol, vljudno prosimo, da store to čimprej, ker je treba določiti knjigam naklado. — Obenem jih opozarjamo, da izide v letošnji izdaji Kmetijske Matice izredno poučna knjiga inž. Petkovška, ravnatelja Kmetijske šole v Št. Juriju ob j. ž.: Organizacija in uprava kmetije. Ker se bo tiskalo samo toliko knjig, kolikor bo priglašeni člani, poskrbite že sedaj, da bodo priglašeni vsi, ki se za knjigo zanimajo. Naj ne bo slovenskega kmeta, ki bi ne bil član Kmetijske Matice!

Pletarska (košarska) mojstrska šola in strokovni tečaji. Na državni tehniški srednji šoli (obrti šoli) v Ljubljani se bo, v primeru zadostnih priglasitev, oktobra otvorila enoletna pletarska (košarska) mojstrska šola. Sprejeli se bodo učenci, ki so se izučili v tej obrti ali na šolah ali pri mojstrih in imajo pomočniški izpit. Na mojstrski šoli bodo tudi strokovni tečaji za absolvente nižjih srednjih šol. Potrdilo o uspešno dovršenem strokovnem tečaju najmanj 6 mesecev velja za absolvente štirih razredov srednje ali tej enake šole kot dokaz predpisno dovršene učne dobe in ima značaj pomočniškega izpita. Vse prijave (ustne ali pismene) sprejema direkcija državne tehniške srednje šole v Ljubljani.

Trošarina na mošt

Kraljevska banska uprava Dravske banovine razglašajo: 1. Točilcem ojač na drobno, ki postavljajo v svoje kleti posodo z vinskim moštom, se ta posoda ne sme zapečatiti. 2. Točilci pijač na drobno morajo vsako vkletenje vinskega mošta takoj prijaviti kontrolnemu organu in plačati banovinsko trošarino od vsega mošta, četudi posode z moštom ne nastavijo na pipo. Pri izračunanju banovinske trošarine se prizna odbitek 10 odstotkov kot izguba, ne da bi se ta izguba dejansko ugotovila.

Novice

*

Visoko odlikovanje. Predsednik francoske republike je odlikoval poveljnika dravske divizije generala Cukavca s komanderskim križem častne legije.

Japonska darila naši vladarski dvojici. Japonska delegacija, ki se je udeležila mednarodnega kongresa za trgovino v Beogradu, je prinesla našemu kralju kot darilo Japonske dragocen kip japonskega vojaka v stari japonski vojaški opravi, kraljici pa dragoceno japonsko obleko, ki so jo izdelala japonska dekleta.

Poglavarja nevarne tatinske družbe, ki je pri nas dolgo skoro nemoteno »delovala«, Džamola Okanovića so te dni prijeli v Karlovcu in prepeljali v Ljubljano.

Za 100.000 Din je osleparil neki trgovski agent razne trgovce v Vojvodini, ker se je izdajal za zastopnika ljubljanske tovarne Hoffmann in drug, ki je sploh ni.

Volka je obvladal mladi pastir Marko Lalič v Stankovcih na Hrvaškem. Ko se je volk zagnal nanj, ga je fant zgrabil za goltanec in ga tako dolgo tiščal, da so mu prišli drugi pastirji na pomoč. Sedaj kaže fant volka po vaseh in prejema od kmetov lepe darove.

Nesreča na železnici. Pri Hrastniku je našel v ponedeljek zvečer železniški čuvaj na tiru težko ranjenega obhodnika Alojzija Koritnika, ki ga je brzkone povozil železniški stroj. Mož je poškodbam kmalu podlegel. Služboval je 32 let.

Obsojeni vlomilci. Pretekli četrtek je ljubljansko sodišče obsodilo 12 vlomilcev, ki so napravili ljudem več kot za 40.000 dinarjev škode, na daljše in krajše kazni — skupaj na 13 let.

Poraba sadja v Ljubljani. V prvih osmih mesecih letošnjega leta so uvozili v Ljubljano skoro poldrug milijon kilogramov raznega sadja. Če računamo povprečno ceno 3 Din za 1 kg, so izdali Ljubljančani letos za sadje okoli 4 in pol milijona dinarjev.

Dr. D. Mušič.

Važnost sadja za zdravje odraslega in otroka

Ze lepota plodov vseh vrst, posebno pa sadja, nas pri pogledu nanj razveseli. Rdečelično jabolko, ali pa breskev s svojo žametno, tanko in duhtečo kožo, pa tudi zlahtno grozdje s svojimi napetimi jagodami, ali pa sadje iz južnih krajev, kakor pomaranča, limona, banana in drugo, v nas vzbujajo, nehote, željo in slast da sad utrgamo in ugriznemo vanj. In ko smo vanj ugriznili, se prepričamo, da tudi okus, duh, aroma, ni nič manj zapeljiv, kakor je zunanja lepota sadeža.

Zunanja lepota in zlasti okus sadja obudi v nas poželenje po njem in tek. Sladkega in aromatičnega sadja se razveseli otrok, razveseli se ga ravnotako odrasel človek, poželi pa ga tudi bolnik, ki mu je bolezen odvzela tek in pravo slast po jedi.

Sadež, na primer zrelo jabolko ali grozdna jagoda ni nič drugega, kot cela zaloga hranilnih snovi, ki se med zorjenjem ploda polagoma nabirajo v plodničnem delu cveta ter obdajajo osrčje sadeža, ki v sebi skriva semenska zrna ali koščice. V sadežu se kopičijo vse hranilne sestavine, posebno škrobne snovi, ki se pod vplivom toplih solnčnih žarkov, med zorjenjem, polagoma presnavljajo v sladkor. Poleg sladkorja, ki je v sadju najvažnejša hranilna sestavina, se nahaja v sadju predvsem še voda, različne rudninske snovi in soli, kakor apno, fosfor in še drugo. Vsa ta zaloga važnih hranilnih snovi pa je povezana z ogrodjem iz celuloze, ki daje sadežu tudi zunanjo obliko,

Obupanci. V zadnji številki našega lista smo poročali o dveh samomorih, ki sta se dogodila kar drug za drugim v Mariboru: mlad učiteljski učitelj se je obesil, naslednjega dne pa se je vrigel pod vlak mlad trgovski poslovodja. Obeh nesrečnežev pa še niso pokopali, ko je pretekli ponedeljek zvečer skočila pod vlak še 17 letna vavajka Dragica Forstneričeva, baje zaradi »nesrečne ljubezni«. — V Ptujju pa se je obesil v ponedeljek preteklega tedna 45 letni Alojzij Zorec iz Rogoznice pri Ptujju.

Velik vlom. V trgovino g. Emila Šauerja v Črmošnjicah na Dolenjskem so v nedeljo preteklega tedna vlomili ponoči neznani vlomilci in odnesli sukna za 28.000 Din.

28 novih hiš z 99 stanovanji so zgradili letos v Mariboru. V najnovejšem času pa gradbena delavnost zastaja.

Zgodnja zima se nam obeta, če imajo ptiči prav. Sedaj se namreč že zatekajo v bližino hiš kosi, senice in ščinkovci. Tudi lastovke so večinoma že odletele.

Sovrašstvo med sosedi. V Selcah nad Škofjo Loko je te dni streljal posestnik Janez R. na svojo sosedo Jožeta G., ker je Jože kupil Janezovo posestvo na javni dražbi. Streljal je nanj s šibrami in ga ranil v roko in nogo.

Truplo neznanega moškega so našli te dni v Medlogu pri Celju. Pri njem so našli pištole in 54 dinarjev. Mož se je brzkone sam ustrelil.

Tuj kapital v naši državi. Po uradnih podatkih imajo tujci naloženih v naših delniških družbah, industrijskih podjetjih itd. 2439 milijonov dinarjev. Največ, namreč 32 odstotkov od te vsote imajo Francozi, Angleži pa le 28 odstotkov.

Zlato v naši državi. Narodna banka je prejela te dni prvih 8 kilogramov zlata iz novega rudnika v Slišana. Poleg tega rudnika pridobivajo zlato v naši državi še v rudnikah Bor (kjer ga pridobivajo poleg bakra) in pa v Majdanpeku.

Popravek. V poročilu o slavnostnem občnem zboru kmetske mladine »Kmet. list« št. 37 z dne 12. t. m. je bilo pomotoma izpuščeno ime narodnega poslanca tov. Jakoba Zemljiča, kar s tem popravljamo.

V zadnjih desetletjih pa so znanstveniki odkrili v vseh sadežih še neke posebne sestavine, ki jih je v sadežih sicer smo majhna množina, vendar pa so, kljub temu, neprecenljive vrednosti za prehrano človeka in sploh vsakega živega bitja. Te snovi se imenujejo vitamini. Vitamini sodelujejo pri razvoju in rasti človeškega telesa, posebno pa pri stvarjanju in rasti kosti. Vitamini se nahajajo v vsakem svežem sadju in zelenjavi. Prav posebno veliko pa je vitaminov v svežem zrelem sadju ter v živo zeleni zelenjavi, na primer v špinaci, salati in pa v korenju. V kuhanem ali sušenem in v konzerviranem sadju, posebno če se ga mora dolgo časa kuhati, vitamini razpadajo. Zato pa je za prehrano posebno važno surovo, zrelo sadje vsake vrste.

Ljudje, ki dalj časa ne dobijo svežega sadja ali zelenjave, obolijo. To se je dogajalo posebno v prejšnjih časih, ko se še ni poznalo vrednosti vitaminov. Mornarji, ki jim je na njihovih dolgih potovanjih po morju zmanjkalo sveže zelenjave, sadja, pa tudi mleka in svežega mesa in so se morali prehranjevati s konzervami, so dobivali bolezen skorbut; krvavelo in razpadalo jim je zobno meso, krvavelo jim je iz žilic v koži, končno so oslabei in umirali v velikem številu.

Tudi angleška bolezen ali rachitis, ki jo lahko dobijo dojenčki in majhna deca, je v zvezi s pomanjkanjem gotovih vitaminov v hrani. Pri tej bolezni gre za neko motnjo v kopičenju apnenih soli v mladih, rastočih kosteh otroka. Radi te motnje pride do nepravilnosti v kosteh, zlasti na tistih mestih, kjer kosti rastejo. Take kot imajo nepravilne oblike, ostanejo krajše in so premehke, radi česar se vpogibljejo. Otroci-

Nesreča pri razstreljevanju skal. V kamnolomu v Lokah pri Orehoviču sta nabijala dva delavca smodnik v navrtano luknjo za razstreljevanje. Zaradi premočnega nabijanja pa se je smodnik prezgodaj vnel in delavca Viktorja Miklavčiča je kamenje razmesarilo.

Požar v Žužemberku. Preteklo nedeljo ponoči je požar uničil hlev posestnika Vincenca Urbančiča. Gasilci so požar kmalu omejili.

Naše vrle gospodinje perejo perilo vedno le z Zlatorog-ovim milom ali pa z Zlatorog-ovim terpentinovim milom; volnene in svilene stvari pa z Zlatorog-ovimi luskami, ker dobro vedo, da ima obilna, gosta in nežno bela pena Zlatorog-ovih izdelkov izredno čistilno moč. Dobroto Zlatorog-ovih izdelkov naše pridne gospodinje dobro poznajo in zato trdijo vseprek: »Le Zlatorog milo da belo perilo!« Zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrečno le Zlatorog-ovo milo!

Izletniški vlaki. Slovensko planinsko društvo v Ljubljani je izposlovalo pri direkciji državnih železnic v Ljubljani, da bodo vsi dosedaj uvrščeni izletniški vlaki vozili tudi nadalje do 15. oktobra ob nedeljah in praznikih. Po dotedanjem voznem redu vozijo torej do 15. okt. t. l. izletniški vlaki na naslednjih progah: Ljubljana-Bistrica Boh. jezero, Jesenice, Rateče-Planica, Kranj-Tržič, Ljubljana-Kamnik, Ljubljana-Karlovec, Grosuplje-Kočevje, Trebnje-Št. Janž in Novo mesto-Straža.

80.000 zavojčkov cigaretnega papirja so zaplenili orožniki trem trgovcem v Splitu, ker so dognali, da je bil papir utihotapljen. Trgovci bodo plačali občutne globe.

Svojega očeta je ubil 28 letni Ciril Bajda v vasi Domogovac pri Karlovcu. Sin je bil zapravljiv; oče pa varčen in je imel nekaj prihrankov. Teh se je polakomil sin in ubil očeta s sekirjo.

Slabo je naletel te dni neki sedlarski pomočnik, ki je naprošen od natakariče, naj gre pomirit razjarjene fante v gostilni, tej prošnji ustregel. Fantje so ga tako pretepli, da so ga morali odpeljati v ljubljansko bolnišnico.

Druzen vlom. V Turnišču pri Ptujju so vlomili v trgovino g. Feliksa Kosa. Odnesli so precej blaga in 500 dinarjev v gotovini.

ček, ki ima angleško bolezen, ima nožice nad členkom ukrivljene, ali pa ima kolena upognjena navznoter, ima na čelu izbočene kosti ima glavico na temenu dolgo časa odprto in mehko, ima zdolaj širok prsni koš z odebeljenimi rebri. Polagoma, ko začne otrok konečno vendar hoditi, se mu skrivi še hrbtenica in se izobličijo kosti medenice. Takle otrok postane lahko popoln pohabljenček, če ga ne reši v pravem času zdravniška pomoč.

Poleg teh sprememb in nedostatkov pri rasti kosti, pa se pokažejo še drugi znaki angleške bolezni. Takj otroci imajo namreč posebno nagnjenje do črevesnih katarjev s hudimi dišskami in pa nagnjenje k otroški krčljivosti. Velik del krčljivosti pri majhnem otroku, torej velik del frasa, kakor ljudje navadno imenujejo, otroško krčljivost, je v zvezi z začetki angleške bolezni.

IZ vsega tega vidimo, kaj nam je storiti, da se preprečijo take vrste bolezni, vsaj, dokler so šele v začetku, dokler uspešna pomoč še ni zamujena. Razven ostale zdrave in zadostne hrane, moramo torej dajati otrokom predvsem še hrane, v kateri se nahajajo vitamini; to je sadje, predvsem zrelo, surovo sadje in zelenjavo.

Tudi že dojenčkom, par mesecev starim, moramo dajati vsak dan po eno ali več malih žličk soka od svežega sadja, ki ga izcedimo, na primer iz pomaranče, češnje, grozdne jagode, paradižnika, ali pa ga nastržemo od mehkega jabolka, hruške ali korenja. Če je sok za otroka čišča pre malo sladak, ga lahko zasladimo z malo sladkornega prahu.

(Konec prihodnjic)

Spori med kmeti in prodajalci mleka v Savski banovini se nadaljuje. Pred meseci so se, kakor znano, kmetje organizirali in po središčanju oblasti je prišlo naposled do pogodbe med producenti in prodajalci mleka. Ta pogodba je določala za dobo treh mesecev stalno ceno mleka, ki jo morajo prodajalci plačati producentom, bila pa so poleg tega še razna druga obvezna določila. Sklenjeno pogodbo pa so prodajalci kaj kmalu začeli kršiti in na poti od producenta do konzumenta se cena mleka spet zvišuje do 300 odstotkov, ker dajejo prodajalci kmetom še manj kakor 50 par za liter mleka. Kmetje kot producenti mleka zahtevajo posebno razsodišče za rešitev tega dolgotrajnega spora.

Ker dobre prija, zato staro in mlado rado pije Kathreiner Kneippovo sladno kavo s Prvim >Francovim< dodatkom!

Strog policaj je bil Lovro Jakšič, policijski nadzornik v Vinkovcih, ko je te dni po 50 letih službe umrl. Nekoč je aretiral celo svojo ženo doma, vpricho otroka, in jo odvedel v zapor, ki pa ni dolgo trajal. Zaprl jo je zaradi nekega prepira na trgu, o katerem mu je žena pri kosilu pripovedovala. Aretacijo ji je napovedal, potem ko si je opasal sabljo in nataknil kapo, torej strogo uradno.

Tatinski cigani. Premožnemu >Amerikancu< Polikarju Francu, ki se je mudil te dni v Dol. Toplicah, je 9-letna cigancica izmaknila iz hlačnega žepa listnico, v kateri je imel mož baje 8000 Din. Ko so dekletce prijeli, so dobili listnico nazaj, v njej pa je manjkalo polovico denarja. Orožniki so celo cigansko rodbino zaprli.

Velik požar v Slov. goricah. V četrtek popoldne je izbruhnil tik pred trgatvijo na vrhu Kovačic pri Sv. Tomažu oenaj v poslopjih posestnika Cafa in njegovega soseda Kranjca. Poslopja so pogorela, obžganega pa je tudi mnogo trsja.

Nesrečna perica. V Zagrebu je padla z glavo v škafo vode perica Julka Kelžanova iz Brebrovnika pri Ptujju. Nesrečnica je bila božjastna. Zadušila se je v komaj eno ped globoki vodi.

Brezvesten ravnatelj jetnišnice. V Velikem Bečkereku so uvedli preiskavo proti bivšemu ravnatelju jetnišnice v Veliki Kikindi Miloradu Trifuncu, ker je zahteval od jetnikov in njihovih sorodnikov bogata darila...

Od doma je pobegnila 16 letna Matilda Dovjak, šiviljska vajenka. Stanovala je v Ljubljani pri svojem učetu. Dekle je visoke postave, zagorelega obraza, oblečena pa je v modro krilo in modro jopico.

Gospodarstvo

Jesenska setev

Vsaka posetev je odvisna od grudne kakovosti, obdelovanja, semena in setve. Če pogledamo pri nas pridelke, vidimo, da iznašajo pri žitu povprečno 10 metrskih stotov na hektar, to je sigurno premalo; zato mora biti v bodočnosti skrb vsakega kmetovalca (in to je tudi samo njemu v prid), da skuša zvišati proizvodnjo vsaj na 15 metrskih stotov; na ta način znižuje proizvodne stroške za polovico in žito lahko le tako z dobičkom prodaja; priznati moramo, da bi to tudi lahko dosegli s pravilnim obdelovanjem in gnojenjem, z dobrim semenom in razumno setvijo.

Pota, ki vodijo k temu cilju, so v naslednjem sledeča: Predvsem moramo skrbeti za to, da zemljo dobro obdelujemo, na ta način zvišamo žetveni donos. Za jesensko setev (posetev) moramo globoko orati, globoko preorana gruda zbira in čuva v spodnjih plasteh zimsko vlago, ki je od velike koristi rastlinam v spomladi. In še nekaj je, kar moramo tukaj posebno naglasiti: globoko preorana zemlja ne občuti nikdar v toliki meri suše, ki se javlja tolikokrat na plitvo preoranih tleh, rastline ob dobrem obdelovanju dobijo mnogo več hrane, se krepko razvijajo in bogato obrodijo, odporne so napram boleznim in poleganju, zato je globoko preorana gruda >dvakrat gnojena<. Današnji železni plugi vse to z lahkoto premorejo: globoko orjejo in grudo temeljito zdrobijo.

Ozimina pa zahteva tudi pravilno gnojenje, kajti brez gnojenja ni zrnja. Hlevski gnoj nikakor ni na mestu, ta sicer prinaša precej dušika in kalija, a premalo fosforjeve kisline, ki je neobhodno potrebna za otrditev slame in proizvodnjo zrna. V slučaju pa, da gnojimo s hlevskim gnojem, vidimo, da dobimo dolgo in slabo slamo in žito hitro poleže, cvetenje nima pravega poteka in zrnje je slabo, pojavlja se klevel, ki ovira žitni razvoj. Najboljše je, da sejemo ozimino po krompirju, pesi, koruzi ali detelji, ki smo jim gnojili s hlevskim gnojem. Na tej zemlji (t. j. pognojeni poprej, namreč pred krompirjem, peso, koruzo ali deteljo) se žito dobro razvija in plevel ne pride do izraza; za dosego močne slame gnojimo s superfosfatom, tedaj žito ne poleže in dobimo polno in lepo zrnje.

Seme samo ima veliko važnost, kajti kakršna je setev, taka je žetev. Navadno sejemo domače vrste ali pa uvažamo tuje. Pri tujih vrstah je potrebna precejšnja opreznost, neko-

liko let dobro obrodijo, potem pa se izpridijo; zato je najboljšo, da kmetovalec napravi poskuse s tujimi vrstami na majhni površini. Žitno seme mora biti debelo (robato), mora kliti in zdravo mora biti; za čiščenje zrnja ni zadostna velnica (mlin na veter), temveč uporabljamo trijer, ki daje samo debelo in zdravo zrnje, vse drugo pa izločuje. Nadalje je potrebno, da razkužimo seme in uničujemo snetne trose. V ta namen rabimo najrazličnejša sredstva (za pšenico modro galico, uspulum, ceretan, tilantin, za ječmen vrelo vodo, temp. 55 stopinj Celzija). Gotovo je, da daje redko posejano žito večji donos kakor pa na gosto posejano; v praksi je dognano, da se na gosto posejane rastline medsebojno dušijo, ker ne dobivajo dovolj zraka, svetlobe in hrane iz zemlje. Posledica je, da rastline preveč poganjajo (brstijo), dajo slabo slamo, slama poleže in zrnje je slabo in drobno. Končno se poslužujemo za setev sejalnega stroja, s katerim zamoremo seme spraviti v enako globčino in v vrsto.

L. Jerše.

Silos

Silos (španska beseda: podzemna žitna shramba) predstavlja danes stolpe in shrambe kot skladišča (zaloga) žita, zelene krme itd., v kmetijstvu pa so silosi priprave za kisanje zelene rastlinske mase (konzerviranje).

Ze od davnih dni je človeštvu znano kisanje in konzerviranje različnih jestvin, kajti zimska prehrana je bila od nekaj velika skrb za kmeta in meščana; razume se, da se je vse to odigralo v primitivni obliki. Šele z razvojem agrarne znanosti je tudi kisanje dobilo moderno usmeritev tako, da silos danes znači in predstavlja zares sodobno pridobitev in rešitev dolgoletnega truda in raziskovanja. Za naše prilike pa je silos še posebnega pomena, ker klimatske okoliščine v naših severnih krajih ne dopuščajo mnogokrat hitrega sušenja in spravljanja krme.

Cilj (smoter, namen) silosa je, da ob vsakem letnem času in malih izgubah konzervira (t. j. shranjuje tako, da ostane hrana dalj časa zdrava in sveža) zeleno rastlinsko maso; konzervirano zeleno rastlinsko maso imenujemo **ansilažo**. Dognano je, da mlečna kislina konzervira zeleno maso, t. j. mlečna kislina razkužuje krmo in jo čuva pred škodljivimi vplivi mikrobov (najmanjših živih bitij), obenem pa mlečna kislina ne škoduje zdravju domačih živali; zato se z ansilažo dobro razvijajo, kar je velikega pomena za razvoj domačega goveda.

Mlečno kislino v ansilaži dobivamo s po-

močjo vrenja sladkorja, ki se nahaja v soku rastlinskih stanic; vrenje se odigrava brez zračnega pristopa; ob tej priliki moramo omeniti, da se pojavljajo razen mlečne kisline tudi druge kisline (vezane in svobodne), predvsem jesihovalna in maslena kislina. Krma, v kateri se nahajajo večje količine maslene kisline, ogabno diši in je neprikladna za živalsko prehrano; zato moramo gledati na to, da imamo v ansilaži čim manj maslene in jesihovalne in čim več mlečne kisline. Ko doseže količina mlečne kisline v ansilaži 2%, mlečne bakterije ne ustvarjajo več mlečne kisline, ansilaža je tedaj konzervirana in jo lahko nespremenjeno čuvamo dve leti pod pogojem, da silosa ne odpiramo.

Nehote nastane sedaj vprašanje: Pod katerimi pogoji dobivamo mlečno kislino v ansilaži? Rastlinska masa mora biti vlažna, imeti mora dovolj sladkorja za mlečno-kislo vrenje in zrak za časa kisanja ne sme imeti pristopa; na ta način sladkor v krmji zavre in daje mlečno kislino med 8°—55° C. Za mlečno-kislo vrenje ansilaže rabimo naslednje mikroorganizme: *Bacterium lactis acidi* (8°—20° C), *Bacterium cucumeris fermentati* (20°—35° C) in *Bacterium delbrücki* (35°—55° C).

Za prakso je važno, da zrak ne pride v ansilažo. Z zračnim dostopom postane ansilaža prekislila, jesihovalna (ocetna) kislina tedaj prevladuje, pokvari ansilažo in hrana je neugodna; prav isti vpliv ima tudi maslena kislina.

L. Jerše.

Razno

Klobuki zločincev

Amerikanci slove kot prav iznajdljivi ljudje. Tako se je domislil Jack Riley nekega dne, da ne bi bilo napačno zbirati klobuke zločincev. Navaden klobuk lahko dobiš pri vsakem klobučarju, tudi najljinejšega, ne dobiš pa tako lahko klobuka, ki ga je nosil ta ali oni sloviti zločinec. Jack Riley pa si je vedel pomagati. On hodi vsak dan pred veliko kaznilnico >Sing-sing< v Newyorku, kamor zapirajo >težke strice<, vsakega zločince pa naprosi za njegov klobuk, ki ga vedno tudi dobi. Te klobuke prodaja potem ljudem, ki verjamejo, da tiči v teh klobukih >nekaj posebnega<, za prav lepe zneske. Na teden dobi in proda po 30—40 klobukov in to pomeni zanj prav lep zaslužek.

Deset let med ljudožrci

Leta 1924. se je odpravil znanstvenik dr. Schulz skupaj s še 23 učenjaki v južno Ameriko, da preiščejo doslej še popolnoma neznane kraje ob veliki reki Amagonas.

Toda že tri leta kasneje je ostalo živih samo še 11 mož; vse druge so pobili in pojedli Kanibali (ljudožrci).

>Na smrt obsojen< je bil tudi član ekspedicijske dr. Huth. Ta se je rešil le tako, da je zanj prosila neka domačinka, ki ga je res rešila grozne smrti, zato pa se je moral ž rjo poročiti.

Dr. Huth je živel nato med divjaki še par let kot >čarovnik<. S svojim znanjem pa si je nakopal divje sovraštvo domačega mazača in iz strahu pred smrtjo sta se z ženo odločila za beg. Ko nekega dne bojevitih divjakov ni bilo doma, sta pobegnili in po treh mesecih beganja skozi močvirja in gozdove sta srečno dosegla neko evropsko misijonsko postajo.

Amerikanski humor

Jako bogatega Amerikanca je na nekem prometnem trgu v Parizu povozil avtomobil. Težko ranjenega so prepeljali v bližnjo bolnišnico, kjer so ga takoj slekli in položili na operacijsko mizo. Mož je ležal v nezavesti. Zdravnik se je najprej ozrl na tujčevo obleko in na debelo denarnico, potem je pa prijel za nož. V tem hipu pa je strežnica opozorila zdravnika na tetoviran na-

pis na tujčevem trebuhu: »Prosim, da me ne operirate na slepiču — to se je zgodilo že trikrat, četrte operacije pa ne plačam več!«

»Kaj pa sedaj počneš?« — vpraša prijatelj.

»Golobe prodajam.«

»Ali je ta kupčija dobra?«

»Izvrstna! Prodajam golobe-pismonoše; zjutraj jih prodam, popoldne so pa že zopet pri meni doma.«

Amerikanska reklama za neki časopis: »Naš list je edini dnevnik, ki izhaja dvakrat na teden!«

Koliko jajc pojedjo ljudje?

Po precej zanesljivih podatkih pojedjo pri nas v Jugoslaviji po 55—60 jajc na osebo in na leto, na Poljskem 72, na Ruskem 86, na Češkem 94, na Španskem 96, v Rumuniji 97, na Norveškem 116, v Nemčiji 118, v Švici 129, na Francoskem 133, na Angleškem 143, na Holandskem 200, v Belgiji 212, v Zedinjenih državah 250, na Irskem 266, v Kanadi pa 340. Pri nas porabimo torej kljub nizki ceni jajc najmanj tega krepkega hranila — dokaz, da žive pri nas ljudje razmeroma še prav slabo.

Silen pomorski vihar na Japonskem

Pretekli četrtek je divjal nad srednjim delom Japonske strahovit vihar, ki je porušil na tisoče hiš, poplavljenih pa jih je nad 160.000.

Najhujše je razsajal vihar pri mestu Osaka. Na tem ozemlju je porušeni 35 šolskih poslopij, pod ruševinami pa je pokopanih nad 500 otrok. Tudi železnice so mnogo trpele in ves promet v poplavljenih krajih je ustavljen. Mnogo vlakov pa se je iztirilo; pri tem je našlo smrt nad 100 ljudi. V mestu Osaka se je podrla tudi bolnišnica za gobavce in 400 bolnikov pogrešajo. Škoda je seveda ogromna.

To je ena najhujših nesreč, kar jih je doživela Japonska v zadnjih letih.

Kaj nam daje morje?

Za ljudsko prehrano ni važno samo poljedelstvo in živinoreja, ampak tudi morje, kjer ga imajo, in to zaradi rib. V Angliji, v Nemčiji, v Franciji in v Italiji potrošnja rib stalno raste in zato si povsod prizadevajo dvigniti domače ribarstvo na čim višjo stopnjo.

Leta 1931. so polovili samo nemški ribiči v Severnem morju nad 1 milijon ton raznih rib; na Islandskem so jih nalovili 700.000 ton, na Norveškem pa 600.000 ton.

Množina nalovljenih rib se je od l. 1913. naprej skoraj podvojila, pa se bo kmalu tudi potrojila, zlasti če se bo pojavila na trgu še Rusija, kjer se je pomorsko ribarstvo zadnja leta tudi silno dvignilo.

V severnih morjih nalove največ slaničkov. Nalove pa mnogo tudi drugih vrst rib, ki jih pošiljajo osušene ali osoljene po vsem svetu.

Pri nas je naše pomorsko ribarstvo skoro še v povojih, čeprav je že danes jasno, da bi mogli tudi mi od zlahatnih rib, ki žive v našem Jadranskem morju, imeti ogromne koristi.

Pomen lesenih hiš

V znanstvenem nemškem listu »Die Umschau« beremo o vrednosti lesenih hiš sledeče:

»Da ustrezajo lesene hiše popolnoma svojemu namenu, dokazuje dejstvo, da imajo v severnih skandinavskih krajih (Švedska in Norveška) skoro izključno lesene hiše. Les je seveda tam zelo poceni. V skandinavskih krajih imajo na stotine lesenih hiš, ki stoje že stoletja. Hiše imajo navadno dvojne stene. Zunanja stran je lično pobarvana. Znamenita je največja lesena zgradba v Evropi »Stiftsgaarden« v Trondheimu; ta zgradba je last kraljeva. Tudi v Nemčiji so se lesene hiše izborni obnesle.«

V Zedinjenih državah, ki spadajo med najbogatejše države na svetu, je 80 odstotkov vseh

stanovanjskih poslopij lesenih. Tudi pri nas v Sloveniji najdemo še dovolj lesenih hiš, ki stoje že stoletja.

Lesu imamo v Sloveniji več kot preveč, na drugi strani pa stanujejo zlasti mestni ljudje v smrdljivih in vlažnih kletih, namesto v zdravih, zračnih in solčnih lesenih hišah, ki so znatno cenejše kakor zidane. Zakaj in čemu to? Ali je res nevarnost požarov tako velika, ko imamo že povsod dobro organizirano gasilstvo? Ali pa je požrešnost cementarjev in opekarnarjev tako velika.

Hmeljsko poročilo iz Zalca

Pri živahnejšem zanimanju in povpraševanju so se cene znatno okrepile in je zlasti za tudi v barvi boljše blago zaključna tendenca razmeroma čvrsta. Cene so sicer ostale navidez neizpremenjene in se plačuje 20—40 Din za kilogram, vendar pa presoja kakovosti ni več tako stroga in se že tudi drugovrstno blago prevzema in plačuje kot prvovrstno. Ker je v Nemčiji že skoraj večina pridelka razprodana in so tudi na Češko-slovaškem zaloge že močno zredčene, se računa, da bo v prihodnjih dneh tudi pri nas končno le postala kupčija živahnejša in si bodo tudi cene opomogle. Zadnji čas vedno več trgovcev posega v kupčijo. Hmeljarska prodajna zadruga je pridno na delu in se ji je v obilni meri posrečilo ovreči neopravičene predsodke proti našemu letošnjemu pridelku.

Po svetu

Novi nadškof v Gorici. V Gorici so te dni vstolili novega nadškofa Margotti-ja ob veliki udeležbi občinstva.

Bencin, pridobljen iz lesa, bodo poskusili na avtomobilnih motorjih te dni v Avstriji na neki posebni tekmi. Če se bo ta iznajdba obnesla, bo velikega pomena za vse dežele, ki so bogate na lesu.

Samo po 40 ur na teden bodo delali odsej v italijanskih tvornicah, če bo vlada odobrila tozadevni sporazum med delavci in delodajalci. S tem odlokom hočejo omiliti brezposelnost, ki je tudi v Italiji od dne do dne hujša.

Prav pameten sklep. Kakor menda povsod, tako je tudi v Turčiji precej tujih družb, ki deželo izkoriščajo kot »industrijalci« itd. Te družbe so doslej izplačevale svojim članom lepe denarje v tujino. Sedaj pa je turška vlada to prepovedala in ukazala, da morajo tujei za svoj v Turčiji pridobljeni denar nakupiti v Turčiji žito ali kakšno drugo blago in šele to blago smejo izvoziti.

Kdo ima prav?

Kmetijski poglavar v deželi Andori je star po zatrdilu njegovih najboljših podanikov okrog 55 let. Trije njegovi drugače dobri prijatelji, kandidati za njegovega naslednika, pa trdovratno trde, da je poglavar star čez 60 let, ter da je za vsako nadaljnje politične udejstvovanje vsled visoke starosti popolnoma nesposoben. Kdo ima tukaj prav bo pokazala krstna knjiga, če jo Andorci sploh vodijo.

Siromaki v Trstu. V Trstu je prejeto preteklo leto 12.286 rodbin podporo iz javnih sredstev; prosilo pa je za podporo nad 38.000 oseb.

Število stanovanj v Italiji. Po najnovejši statistiki je bilo v Italiji pretekla leta 9.644.139 stanovanj z 32 milijoni sobami na razpolago. Največ stanovanj in sob ima Milan.

Pomanjkanje duhovnikov v Franciji. Francosko katoliško glasilo »Croix« (Križ) poroča, da primanjkuje na farah v Franciji okoli 13.000 duhovnikov.

Iznajdljiv lasničar. Neki lasničar, ki uživa dober sloves med ženskami za kodranje las, je dal pritrčiti na vsak sedež telefon, tako da ženske lahko med friziranjem poljubno klepečejo s svojimi znankami. Ta vpehava mu je prinesla precej novih naročnic.

Velik požar v Soliji je zajel ogromno skladišče na glavnem kolodvoru. Na pomoč so takoj prihiteli gasilci in dve četi pionirjev, da rešijo velike zaloge bencina. Ker je nastal ogenj na več krajih naenkrat, sumijo, da je bil podtaknjen.

Zahvalni dan v Nemčiji. 30. septembra bodo praznovali v Nemčiji poseben zahvalni dan za žetev. Tega dne, tako računajo, se bo zbralo na Bückeburgu okoli 1 milijon ljudi, večinoma kmetov. Udeleženci bodo dobili posebne znake v obliki šopka, ki bo predstavljal vino, kruh, ljubezen in zvestobo.

Sestanek čeških agrarcev akademikov bo 20. in 21. oktobra v Brnu. Na tem sestanku bo govoril minister dr. Hodža o »agrarizmu kot svetovnem nazoru«, podpredsednik češke agrarne stranke Beran pa o pomenu inteligence za kmetijski pokret.

Največje cerkve v Evropi. Ena največjih cerkva v Evropi bo velika cerkev v Liverpoolu, čim bo dogotovljena; ta cerkev ne bo dosti manjša kakor je cerkev sv. Petra v Rimu, kjer je prostora za 54.000 ljudi. Velika cerkev v Milanu ima prostora za 37.000, cerkev »Naše ljube Gospe« v Parizu pa za 21.000 oseb.

Veliko avtomobilsko cesto so zgradili Angleži od Bagdada do Haife, torej preko obsežne puščave. Vožnja traja od enega mesta do drugega 28 ur. Avtobusi vozijo z brzino 100 km na uro.

Največji parnik na svetu bodo spustili v morje 26. septembra. Parnik bo »krstila« angleška kraljica, lastnica parnika pa je angleška paroplovna družba »Cunard Line«. Parnik ima 28 parnih kotlov, ki razvijajo 200.000 konjskih sil. Na parniku je 28 rešilnih čolnov, v vsak čoln pa gre lahko 140 oseb.

Največ čaja popijejo Angleži. Povprečno popije vsak Anglež po 6 skodelic čaja na dan; to da na leto 103 milijarde skodelic čaja.

Nov strupen plin je baje iznašel neki Švicar v Ameriki. Ta plin uspava ljudi na 90 metrov naokrog, če ga izpustiš le majhno količino.

Žrebanje srečk

Srečke Rdečega križa

Amortizirane so bile pri žrebanju 14. 1. m. sledeče serije: 510, 1123, 1376, 1423, 1584, 2025, 2573, 2664, 2785, 4222, 4786, 5003, 615, 6982, 8113, 8928, 9331, 9380, 9790.

Dobitke so zadele: serija 526—12 Din 1000; serija 7748—50 Din 25.000; serija 1587—98 Din 500; serija 1245—28 Din 500; serija 962—1 Din 200; serija 1446—66 Din 200; serija 1685—74 Din 200; serija 5309—63 Din 200; serija 7649—15 Din 200; serija 581—44 Din 50; serija 612—82 Din 50; serija 718—99 Din 50; serija 848—94 Din 50; serija 1747—39 Din 50; serija 2509—45 Din 50; serija 3454—8 Din 50; serija 3697—93 Din 50; serija 3825—4 Din 50; serija 4049—64 Din 50; serija 4091—73 Din 50; serija 4617—62 Din 50; serija 4822—96 Din 50; serija 4891—55 Din 50; serija 5018—13 Din 50; serija 5803—90 Din 50; serija 7104—25 Din 50; serija 7375—11 Din 50; serija 7724—77 Din 50; serija 7757—1 Din 50.

PROGRAM: 1. VEDRO ATOMSKO 2. LESNARSKI 3. PRAVNI 4. PRAVNI 5. PRAVNI

Radio

Nedelja, 30. sept.: 9.40: Vevsko predavanje (dr. Regalat Čebulj) — 11.40: Otroška ura (Mara Komarova) — 16.00: Desinfekcija kot obrambno sredstvo proti nalezljivim kužnim boleznim (dr. Hribar Leopold) — 16.30: Kako se je ženil Smuk Vrban — šaljivi prizori — 20.00: Svoji k svojim.

Torek, 2. okt.: 11.00: Šolska ura: Uvodna beseda: preds. JUU Dimnik Ivan, nato: Ob 100 letnici Fr. Erjavca (prof. Kolarič) — 19.00: Otroška ura (ga. Medvedova) — 20.20: Dramatični prizor: Univerzalni genij (gg. Mirko Jelčin in Danilo).

Petek, 5. okt.: 11.00: Šolska ura: Ljubimo naravo (Herfort Tilda) — 18.00: Izlet za nedeljo: Mojstrovka (Vlado Petrič).

Sejmi

1. oktobra: v Novem mestu, Kranju, pri Fari, na Jesenicah, v Celju, Slovenjem gradu, Ormožu, Podčetrniku, Jurkloštru.
2. oktobra: v Ptujju, Dolnji Lendavi.
3. oktobra: v Radgoni.
4. oktobra: v Mokronogu, Selcih, Zalcu, Jurkloštru, Turnišču.
5. oktobra: v Hodošu.
6. oktobra: v Tržiču, Starem trgu, Kranjski gori, Sv. Lovrencu v Slov. goricah, Kostrivnici, Pišecah, Križevcih.

Valute

1 ameriški dolar	Din 33.40
1 nemška marka	Din 13.50
1 švicarski frank	Din 11.10
1 angleški funt	Din 168.—

1 francoski frank	Din 2.24
1 češkoslovaška krona	Din 1.41
1 italijanska lira	Din 2.92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28½% na ime »primac«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8'50 dinarjev.

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 350—351
7% investicijsko posojilo	Din 71—72
7% Drž. hipotek. banka	Din 67—68
6% begluške	Din 59—60
4% agrarne	Din 40—41
7% Blair posojilo	Din 56—57
8% Blair posojilo	Din 65—66
Privilegirane agr. banke	Din 212—214

Pritlično sadno drevje

v največji izbiri po sadnem izboru in najugodnejših cenah nudi

VINKO STRMLJAN

Tenetiše, pošta Litija

Zastavajte brezplačen cenik!

Naročajte Kmetški list!

EKONOM

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Illovac“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Telefon št. 21-85. — Poštni predal 297. Poštni čekovni račun števil. 10.545.

Najvarneje in najbolje naložite denar pri

HRANILNICA KMEČKIH OBČIN

V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta števil. 19

Ustanovljena 1911

(Palača Vzajemne zavarovalnice)

ki je edino pupilarno varen zavod kmečkih občin. Za varnost jamči 16 kmečkih občin ustanovitelj z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Nalagajte svoj denar v ta zavod, kjer je denar najbolj varen. Hranilne vloge obrestuje po 4%, vezane na 3 mesece po 5%. Rentni davek plačujejo vlagatelji sami. V to hranilnico nalagajo sodišča in občine ter župni uradi denar mladoletnih, skrbljenčev, preklicancov, ustanov in drugih javnih zakladov, varščin in zapuščin. Posojuje svoj denar na posestva in občinam proti amortizaciji in na menice proti mesečnemu odplačevanju. Hranilnica je pod nadzorstvom kralj. banskega komisarja.

Ozimne na težjih tleh, gnojite z

Nitrofosom;

na lažjih tleh pa z

Nitrofoskalom-Ruše.

Vinograde in sadno drevje gnojite z

Nitrofoskalom-I;

Travnike, v jeseni z

apnenim dušikom

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjavni: „Kmetški dom“ Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštno položnico za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSOJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, 'e ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½, ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.—. Rezerve Din 1.200.000.—.

